

Suomen valvontaeläinlääkäriliitto ry:n lausunto luonnoksesta laiksi eläinten hyvinvoinnista ja eräistä siihen liittyvistä laeista

Suomen valvontaeläinlääkäriliitto ry (jäljempänä SVELL) kiittää maa- ja metsätalousministeriötä lausuntopyynnöstä ja lausuu luonnoksesta eläinten hyvinvointilaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi seuraavaa.

Yleiset kommentit

Lainsäädännön täsmentäminen ja keskusviranomaisen antama ohjaus

Laki sisältää useita asetuksenantovaltuuksia, kuten voimassa oleva eläinsuojelulakikin. SVELL pitää positiivisena kehityksenä, että asetuksenantovaltuudet on ehdotuksessa säädetty yksinomaan valtioneuvostolle, sillä useat maa- ja metsätalousministeriölle säädetyt asetuksenantovaltuudet ovat jääneet käyttämättä voimassa olevan lain osalta.

Koska ehdotetun lain sääntely sisältää runsaasti joustavia normeja, asetuksenantovaltuuksien ripeä ja laajamittainen käyttäminen on välttämätöntä valvonnan yhdenmukaisuuden vuoksi. Sofia Väärikkälän väitöskirjatutkimuksessa on todettu, että eräiden laiminlyöntien ilmoitettu yleisyys näyttäisi vaihtelevan eri puolilla Suomea. Todennäköisempää on että erot lainsäädännön joustavien normien tulkinnassa aiheuttavat tämän näennäisen eron. Lisäksi Ruokavirasto on ottanut hyvinkin pidättyväisen roolin ohjausfunktionsa toteuttamisessa ja ilmoittanut ehdotetun eläinten hyvinvointilain valmistelun yhteydessä ettei se tule antamaan ennen lain voimaantuloa viranomaisen toimintaa ohjaavaa ohjeistusta.

Jotta eläinten hyvinvointia voidaan edistää ja eläimiä suojella parhaalla mahdollisella tavalla niiden hyvinvoinnille aiheutuvalta haitalta, kuten ehdotetun lain 1 §:ssä esitetään, ehdotettavaa lakia on kiireellisesti täsmennettävä asetustasoisella sääntelyllä. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriön on varmistettava, että Ruokavirasto toteuttaa säädettyä ohjausfunktiotaan erityisesti tulkinnanvaraisen sääntelyn osalta. Lisäksi tulee huolehtia siitä, että Ruokavirasto toteuttaa ohjausfunktiotaan myös hallintomenettelyä, erityisesti hallintopakkeinoja, koskevien soveltamisohjeiden osalta eli että nämä ohjeet ovat muiden laissa mainittujen viranomaisten käytettävissä viimeistään lain voimaantullessa.

Hallintomenettelyn monimutkaisuus

Lainvalmistelussa tulisi ottaa huomioon, että lakia tulkitsevat ja soveltavat pääasiassa sellaiset virkamiehet ja viranhaltijat, joilla ei ole juridista koulutusta. Erityisesti ehdotuksen hallintopakkokeinoja koskeva sääntely on tarpeettoman yksityiskohtaista ja monimutkaista. Lakiehdotuksesta saa vaikutelman, että on pyritty varautumaan tilanteisiin, joita käytännön valvonnassa ei kohdata lainkaan tai kohdataan erittäin harvoin. Tämä johtaa siihen, että sääntely on joiltain osin huomattavan yksityiskohtaista, ja osa säännöksistä tulee sovellettavaksi vain erittäin harvoin. Tämä liiallinen yksityiskohtaisuus vaikeuttaa ehdotetun lain jokapäiväistä käyttöä ja asettaa tarpeettomasti haasteita tavanomaiselle hallintomenettelylle. Siksi ehdotettavaan lakiin säädettävää hallintopakkokeinojen valikoimaa tulee yksinkertaistaa ja selkeyttää ehdotetusta.

Epätasälliset siirtymäajat

Jotta siirtymäaikojen yhdenvertainen valvonta olisi mahdollista, tulee siirtymäaikojen olla määritelty yksiselitteisesti päivämäärinä. Käyttöikään kytkettyä oikeutta jatkaa eläinten hyvinvointia haittaavaa toimintaa ei tule säätää. Käytännön valvonnassa tavataan säännöllisesti eläintenpitopaikkoja, joiden käyttöikä on yli 50 vuotta, ja joitain jotka ovat jopa yli 100 vuotiaita. Käyttöikä on siten huomattavan joustava käsite, eikä 2020-luvulla voimaan tulevassa lainsäädännössä voida todeta hyväksyttäväksi esimerkiksi nautojen pitämistä parressa kytkettynä vielä 2100-luvulla. Lisäksi erityisesti porsimishäkkien kohdalla rakenteiden käyttöikä voidaan jatkaa peruskorjauksella määräämättömän pitkän aikaa eikä tällä tavalla siirtymää pois näiden rakenteiden käytöstä tulisi lainkaan.

Harkinnanvarainen sääntely

Ehdotuksessa esitetään säädettäväksi viranomaiselle harkintavaltaa muiden ohella laiminlyöntien ilmoittamisessa poliisille ja ehdotetun lain nojalla kiellettyjen eläinten pitoon puuttumisessa. Tämä harkintavalta on useista syistä epätoivottavaa. Harkintavalta asettaa valvonnan kohteet eriarvoiseen asemaan, kun joissain tilanteissa samasta laiminlyönnistä saatetaan esimerkiksi ilmoittaa poliisille ja joissain ei tai jotkut henkilöt voivat jatkaa lajillistan ulkopuolisten eläinten pitämistä ja toiset eivät.

Viranomaisten harkintavalta aiheuttaa myös jo muutenkin vaikeaan asiakastilanteeseen tarpeetonta kitkaa, jos viranomainen päätyy käyttämään harkintavaltaansa asianosaisten edun vastaisesti. Harkintavalta aiheuttaa myös ylimääräistä hallinnollista kuormaa, kun harkintavallan käyttäminen joudutaan erityisesti perustelemaan kussakin yksittäistapauksessa.

Yhdenvertaisen kohtelun, hallinnon sujuvuuden sekä viranomaisen ja asianosaisten välisen onnistuneen kanssakäymisen edellytysten parantamisen vuoksi lainsäädäntöä soveltavien virkamiesten harteille ei tulisi olla harkintavaltaa laiminlyöntien ilmoittamisen tai lain nojalla kiellettyjen eläinten pitoon puuttumisen osalta.

Yksityiskohtaiset kommentit

Yleiset säännökset

5 § Määritelmät

Kohta 2: Säännöksen esitöiden mukaan eläimen pitäjänä ei pidettäisi tuotantotilan omistajaa, jos eläinten hoidosta vastaa tehtävään palkattu niin sanottu tilanhoitaja. Tilanhoitaja-termiä ei kuitenkaan ole tarkemmin määritelty, joten tästä jää tulkinnanvaraiseksi se, missä tilanteissa eläimen omistaja ei tuotantotilalla olisi eläimistä vastuussa oleva eläinten pitäjä. Tuotantotilan eläinten omistaja tulee säätää eläinten pitäjäksi silloin, jos tilanhoitajalla ei ole taloudellisia mahdollisuuksia käytännössä vaikuttaa eläinten pitopaikkaan tai eläinten hoitoon. Selkeintä olisi säätää tuotantotilan omistaja aina eläinten pitäjäksi ja siten yhteisvastuulliseksi eläinten hyvinvoinnista eläinten päivittäisestä hoidosta huolehtivien tahojen kanssa.

Kohta 8: Määritelmään tulisi lisätä nimenomainen viittaus ehdotuksen liitteeseen 2, sillä viittaus ehdotuksen määritelmään kuuluvan 60 §:n 3 momentin kautta jää tulkinnanvaraiseksi.

Kohta 9: Pitopaikan tilapäisyyttä tai eläinten pidon väliaikaisuutta ei tulisi käyttää perusteena heikentää eläinten hyvinvoinnin minimivaatimuksia. Erityisesti, jos tilapäisyyttä tai väliaikaisuutta ei ole täsmällisesti määritelty tai ei voida täsmällisesti määritellä, tällaisen muuten lain vaatimuksista poikkeavan eläintenpidon yhdenvertainen valvonta ei ole mahdollista.

Kohta 10: Eläinkilpailun määritelmä jää esitöistä huolimatta epäselväksi ja edellyttää joko alempiasteista sääntelyä tai keskusviranomaisen ohjausta ennen lain voimaantuloa, jotta valvonta voisi olla yhdenvertaista.

Yleiset periaatteet ja vastuu eläimistä

10 § Eläinlajilistasta poikkeaminen

Eläinlajilistasta poikkeamisen oikeudesta ei tulisi säätää. Poikkeuslupamenettely voi asettaa kansalaiset eriarvoiseen asemaan ja aiheuttaa tarpeetonta hallinnollista kuormaa asian käsittelyyn liittyvissä virastoissa.

11 § Vastuu eläinten hyvinvoinnista eräissä tapauksissa

Vastuukäräjä eläinten hyvinvoinnista tulisi olla yksi ikäräjä kaikissa tapauksissa. Ikäräjänä tulisi olla joko rikosoikeudellisen vastuun ikäräjä tai täysi-ikäisyys, jotta eläinten hyvinvoinnista vastuussa oleva henkilö olisi aina selvitettävissä.

Eläinten kohtelu

12 § Kohtelun yleiset vaatimukset

Sellaisia eläimiä, jotka eivät sopeudu ihmisen huostassa olemiseen ei pitäisi saada lainkaan pitää. Lemmikkieläinten suojelua koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen (SopS 49/1992) mukaan eläintä ei saa pitää lemmikkinä, jos eläin ei sopivasta ruokinnasta ja juotosta, riittävästä liikunnasta ja karkaamisen estämisestä huolimatta sopeudu ihmisen huostassa olemiseen.

Erityisesti villiintyneiden aikuisten kissojen pakolla kesyttäminen tulisi mainita esimerkkinä toiminnasta, joka ei ole sallittua. Lisäksi tulisi säätää erikseen, että luonnonvaraista eläintä tulisi käsitellä niin ettei se kesy tarpeettomasti. Tämä sen vuoksi, että eläin voitaisiin esimerkiksi hoidon päätyttyä palauttaa luontoon.

15 § Eläimille tehtävät toimenpiteet

Eläinten suuontelon sairauksien diagnosointi, päätöksenteko tarvittavista toimenpiteistä ja näiden toimenpiteiden suorittaminen tulee rajata yksinomaan eläinlääkärien tehtäväksi. Suuontelo ja hampaat ovat elävää kudosta, joiden käsittely voi aiheuttaa eläimelle voimakasta kipua toimenpiteen aikana ja sen jälkeen minkä lisäksi toimenpiteiden suorittaminen ilman rauhoitusta aiheuttaa eläimille tarpeetonta kärsimystä. Ammattitaito arvioida suuontelon terveydentila ja suorittaa tarvittavat toimenpiteet on vain eläinlääkäreillä, joten rajaus on välttämätön eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Muiden kuin eläinlääkärien tehtäväksi tulisi jättää ainoastaan ennalta ehkäisevä suun terveydenhoito, esim. hampaiden harjaus.

Pikkuporsaiden kirurginen kastraatio tulisi kieltää muun kuin eläinlääkäriin suorittamana.

16 § Toimenpiteiden tekijä ja kivunlievityksen käyttö

Kipua aiheuttavien toimenpiteiden yhteydessä käytettävän kivunlievityksen tulee olla riittävän tehokasta ja kipua tulee lieventää parhaalla käytettävissä olevalla tavalla. Kivunlievitystä koskevaa sääntelyä tulee täsmentää ehdotetussa laissa, tai valtioneuvoston asetuksella.

Eläinten hoito

20 § Hoidon yleiset vaatimukset

Perusteluihin tulee kirjata, että on huolehdittava, etteivät naaraspuoliset eläimet päädy lisääntymään liian nuorina, liian vanhoina tai heikkokuntoisina. Kaikissa eläinten pitopaikoissa on siten oltava tosiasiallinen jatkuva mahdollisuus sukukypsien eläinten asianmukaiseen erillään pitämiseen.

Perusteluissa tulee painottaa, että eläimellä oltava mahdollisuus olennaisten käyttäytymistarpeidensa toteuttamiseen. Lisäksi tulee täsmentää, että laumaeläimille tämä tarkoittaa laumassa pitämistä, eikä laumaeläimiä siksi saa pitää yksin muuten kuin

eläinlääketieteellisestä syystä. Lauman osalta tulee alleviivata sitä, että laumaeläin edellyttää laumakseen lähtökohtaisesti lajitoveria, eikä hevoselle riitä seuraksi esimerkiksi kani tai lampaalle vuohi. Koiralle sen sijaan riittää laumaksi ihminen.

Vastaavasti sellaiseen lajiin kuuluvien eläinten, jotka eivät ole laumaeläjiä, tulee saada lajityyppillinen tila ja tapa elää. Kissa on tyyppiesimerkki eläinlajista, jota ei tule pitää suurissa laumoissa.

Perusteluissa tulisi myös selventää riittävän liikunnantarpeen tyydyttämisen arviointia tilanteissa, joissa eläimiä pidetään jatkuvasti häkissä tai liikunnantarpeen tyydyttämiselle liian pienessä tarhassa. Valvonnassa on havaittu lukuisia metsästyskoiria, joita pidetään metsästyskauden ulkopuolella jatkuvasti häkissä hyvin vähällä liikunnalla, minkä vuoksi ne kuormittuvat metsästyskauden alkaessa kohtuuttomasti. Tällaisia kohtuuttomia vaihteluja eläimen liikuttamisessa ei saisi tapahtua, vaan eläimen liikunnan tarve tulisi tyydyttää jotakuinkin tasaisesti koko ajan ja eläimen liikuttamisessa tulisi ottaa huomioon eläimen ikä ja yleiskunto.

Perusteluissa tulisi ilmaista yksiselitteisesti, että levon lisäksi eläimellä tulee olla mahdollisuus riittävään uneen, sillä uni ja lepo eivät ole sama asia.

21 § Ruokinta ja juotto

SVELL pitää kiitettävänä, että pykälän 1 momentissa tunnistetaan liiallisen ravinnonsaannin olevan myös hyvinvointiongelmaksi.

SVELL pitää kiitettävänä, että pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että nisäkkäiden ja lintujen pysyvässä pitopaikassa on oltava jatkuvasti vettä eläimen saatavilla. Tämän vaatimuksen rajoittamien turkiseläinten osalta ei ole perusteltua. Sen sijaan turkiseläinten kohdalla tulisi säätää poikkeuslupamenettelystä, jolloin niiden harvojen toimijoiden kohdalla, joille jatkuvan vedensaannin järjestäminen olisi kohtuutonta, voidaan vaatimuksesta poikkeuksellisesti luopua sen sijaan että vaatimus ei koske mitään turkiseläinten pitoa.

22 § Eläinten hyvinvoinnin ja pitopaikan tarkastaminen

Pykälän 2 momentin 2 kohdan mukaan päivittäinen tarkastusvelvollisuus ei koskisi vaikeasti tavoitettavilla laitumilla kesäaikaan pidettäviä eläimiä. Kesäaikaa tai vaikeasti tavoitettavaa laidunta ei kuitenkaan ole yksiselitteisesti määritelty, joten näiden yhdenmukainen valvonta ei ole mahdollista.

Tavanomaisesti vaikeapääsyinen kesälaidun, kuten saari, on tavanomaista laidunta riskialttiimpi pitopaikka. Eläinten hyvinvointi ja riittävä hoito ei saa olla riippuvaista eläinten pitopaikasta tai valitusta pitotavasta.

Myös vaikeasti tavoitettavilla laitumilla voidaan noudattaa eläinten tarkastusvelvollisuutta käyttämällä esimerkiksi videovalvontaa tai pienoislennokkeja. Eläimiä ei tule saada hylätä vaikeasti tavoitettaville laitumille.

Tästä ja muistakin ehdotetuista poikkeuksista tulee luopua ja edellyttää, että kaikki eläimet on tarkastettava päivittäin.

23 § Sairas tai vahingoittunut eläin

SVELL pitää kiitettävänä perustelujen mainintaa, että eläimen kipua ja kärsimystä ei tule pitkittää taloudellisista eikä sosiaalisista syistä.

25 § Eläinjalostus

SVELL pitää kiitettävänä, että eläinjalostusta pyritään sääntelyllä ohjaamaan yhä enemmän eläinten hyvinvointia huomioon ottavaan suuntaan. Ehdotuksen sääntely on kuitenkin liian epätarkkarajaista ja edellyttää väistämättä tarkentavaa, asetustasoista sääntelyä. Lisäksi Ruokaviraston tulisi julkisesti ja yksiselitteisesti linjattava eläinjalostuksesta, jotta valvonta voisi olla yhdenmukaista.

26 § Löytöeläimet

Pykälässä tulisi säätää myös löytöeläinten kuljetuksen järjestämisestä. Löytöeläinten kuljetus ei saisi jäädä yksityisten ihmisten tai poliisiin vastuulle, vaan kuljetuksen järjestäminen tulisi säätää kuntien tai hyvinvointialueiden vastuulle.

29 § Avuttomassa tilassa olevan luonnonvaraisen eläimen hoito

Luonnonvaraisten eläinten hoitolatoiminnan perustamiseen ei tule erityisesti kannustaa, sillä toiminnan merkittävä laajentuminen ei ole toivottavaa. Ehdotuksesta tulisi poistaa viittaus ehdotetun lain 61 §:ään, sillä toiminta tulisi säätää luvanvaraiseksi.

30 § Eläinten hoitajien pätevyys ja riittävyys

Kaikkien eläinten pitoa tulee koskea eläinten hoitajien riittävyys. Pykälän 2 momentin kirjaus tulisi siirtää pykälän 1 momenttiin.

Eläinten pitopaikka

33 § Pitopaikan yleiset vaatimukset

Voimassa olevan eläinsuojeluasetuksen 1.3 §:n mukaan eläimen on voitava pitopaikassaan seistä ja levätä luonnollisessa asennossa sekä liikkua. Ehdotuksen mukaan liikkumisen sijasta eläimen tulisi vain saada vaihtaa asentoa vaikeuksitta. Tämä on merkittävä heikennys eläinten hyvinvoinnille ja ehdotuksessa tulisi säätää voimassa olevaa sääntelyä vastaavasti.

35 § Pitopaikan olosuhteet

Voimassa olevan eläinsuojeluasetuksen 2.1 §:n mukaan eläimen pitopaikassa on huolehdittava riittävästä ilmanvaihdosta siten, etteivät haitalliset kaasut, pöly, veto tai liiallinen kosteus vaaranna eläimen terveyttä tai hyvinvointia. Ehdotetun pykälän 1 momentissa lämpötilan, ilmanlaadun ja muiden ympäristöolosuhteiden on oltava eläimille sopivia. Ehdotettu ilmaisuus on nykyistä sääntelyä tulkinnanvaraisempi ja siten heikennys eläinten hyvinvoinnille. Pykälässä tulisi säätää voimassa olevaa sääntelyä vastaavasti, että pitopaikan lämpötila, ilman- tai vedenlaatu ja muut ympäristöolosuhteet eivät saa vaarantaa eläimen terveyttä tai hyvinvointia.

36 § Pitopaikan puhtaana- ja kunnossapito

Voimassa olevan eläinsuojeluasetuksen 4.1 §:n mukaan eläimen pitopaikka on pidettävä puhtaana. Ehdotetun pykälän 2 momentin ensimmäisessä säännöksessä esitetään erittäin merkittävä heikennystä voimassa olevaan lainsäädäntöön. Eläinten pitopaikan puhtaanapidosta tulee säätää nykyistä lainsäädäntöä vastaavasti, sillä kaikkien eläinten tulee saada elää puhtaassa pitopaikassa, riippumatta eläimen lajista, iästä tai terveydentilasta.

37 § Pysyvän pitopaikan yleiset vaatimukset

Ehdotetun pykälän 2 momentilla kiellettävien parsinavettojen ja porsitushäkkien käytöstä tulisi säätää täsmällisellä siirtymäajalla, eikä perusteluissa käytetyllä ilmaisulla "käyttöiän loppuun saakka".

Eläinten tuonti ja luovutus

39 § Koiran- ja kissanpentujen tuontikielto

SVELL pitää kiitettävänä, että koiran- ja kissanpentujen tuonnille on määritelty ikäraja. Alle 6 kk ikäisten pentujen myynnille asetettu 2 kk karenssi on liian lyhyt ja sen tulisi olla 6 kk. Lisäksi kaikenikäisten eläinten laajamittainen tuonti tulisi kieltää ja vain terveitä eläimiä tulisi saada myydä.

40 § Koirien ja kissojen myynti-ilmoitus

Koirien ja kissojen myynti-ilmoituksissa tulee edellyttää vahvaa sähköistä tunnistautumista, sillä se on ainoa luotettava tapa varmistua ilmoituksen tekijän henkilöllisyydestä.

Eläinkilpailut ja -näyttelyt

44 § Eläinkilpailun ja -näyttelyn järjestäjän pätevyys

Pykälän perusteluihin tulisi lisätä, että tilanteissa, joissa kilpailun järjestäjänä on oikeushenkilö, sen tulee nimetä kilpailutoiminnasta vastaavaksi joku luonnollinen henkilö, joka täyttää säädetyt pätevyysvaatimukset.

45 § Eläinkilpailun ja -näyttelyn järjestäminen

Eläinkilpailun tai näyttelyn järjestäjille ei tulisi säätää oikeutta poliisin virka-apuun, eikä siirtää julkisen vallan käyttöä edellyttäviä tehtäviä.

Eläinkilpailun tai -näyttely järjestäjältä tulisi edellyttää tapahtumaa koskevia sääntöjä, joiden mukaan eläinten hyvinvointimääräyksiä tulee noudattaa ja joissa tulisi olla kirjattuna toimintatavat jos osallistujan todetaan rikkovan eläinten hyvinvointimääräyksiä. Näiden tulisi muun muassa sisältää eläinkilpailun tai -näyttelyn järjestäjän oikeus estää eläintä osallistumasta tai keskeyttää koko eläinkilpailu tai -näyttely. Lisäksi järjestäjälle tulee kirjata velvollisuus ilmoittaa eläinten hyvinvointimääräysten rikkomisesta eläinsuojeluviranomaiselle.

46 § Ilmoituksenvarainen eläinkilpailujen järjestäminen

Eläinten kanssa harrastaminen lisää kokonaisuudessa eläinten hyvinvointia selvästi enemmän kuin mitä eläinten kanssa harrastamisen yhteydessä tapahtuvat satunnaiset vahingot ja loukkaantumiset vähentävät eläinten hyvinvointia. Perusteluissa on liiallisesti korostettu eläinkilpailuihin liittyviä riskejä.

Jos pienimuotoisten eläinkilpailujen järjestämiseen edellytetään jatkossa laajasti merkittäviä kuluja tarkoittavan kilpailueläinlääkärin läsnäoloa, tämä johtaa todennäköisesti johonkin kolmesta seurauksesta: 1) pienimuotoinen eläinkilpailutoiminta loppuu, 2) pienimuotoisista eläinkilpailuista tulee huomattavasti nykyistä kalliimpia tai 3) pienimuotoisten kilpailujen väitetään olevan harjoituksia, joissa vaatimusta kilpailueläinlääkärille ei ole. Mikään näistä vaihtoehdoista ei ole toivottava.

Jotta pienimuotoinen eläinkilpailutoiminta voisi olla laillisena jatkossa mahdollista, tulisi asetustasolla säätää siitä, minkälaisista eläinkilpailuista tulee tehdä ilmoitus eli minkälaisissa eläinkilpailuissa edellytetään kilpailueläinlääkärin läsnäoloa. Tämän vuoksi pykälässä tulisi säätää valtioneuvostolle asetuksenantovaltuus.

47 § Ilmoituksenvaraisen eläinkilpailun järjestämistä koskevan ilmoituksen sisältö

Jotta eläinkilpailuja voitaisiin edes teoriassa resurssien salliessa valvoa, tulee eläinkilpailuista tehtävän ilmoituksen sisältää täsmälliset päivämäärät ja sijainnit kullekin eläinkilpailulle. Jos kaikkia kilpailupäivämääriä ei tiedetä toistaiseksi tehtävän ilmoituksen ilmoittamisajankohtana,

ilmoitusta tulee täydentää hyvissä ajoin ennen kunkin eläinkilpailun ajankohtaa. Ehdotuksen mukainen ilmoitus eläinkilpailusta ei mahdollista minkäänlaista valvontaa, ellei viranomaisen selvittä kunkin valvottavan eläinkilpailun järjestämisaikajankohtaa erikseen.

48 § Kilpailueläinlääkärin tehtävät ja pätevyys

Myös eläinnäyttelyille tulisi säätää eläinkilpailuja vastaava velvollisuus järjestää eläinlääkäri valvomaan eläinten hyvinvointia näyttelyssä. Varsinkin suurissa eläinnäyttelyissä eläinten hyvinvointi voi vaarantua eläinkilpailuja vastaavalla tavalla.

49 § Ilmoituksenvaraisen eläinkilpailujen järjestäjän kirjaamisvelvollisuus

Pykälän toisessa virkkeessä tulisi sanan "vuoden" tilalla olla "vuosi".

Luvan- ja ilmoituksenvarainen eläinten pito

50 § Eläintarha, pysyvä ja kiertävä eläinnäyttely sekä sirkus

Kiertäviä eläinnäyttelyitä ei tulisi sallia. Eläinten jatkuva kuljettaminen aiheuttaa niille tarpeetonta kärsimystä, voi johtaa siihen, että eläimet viettävät pääosan ajasta pelkästään kuljettamiseen riittävässä tiloissa ja eläinten pitopaikan olosuhteet voivat olla huomattavan epäsuotuisat. Eläimille aiheutuvan hyvinvointihaitan vuoksi kiertävät eläinnäyttelyt tulisi kieltää.

51 § Eläintarhan eräät tehtävät

Eläintarhoille asetetut vaatimukset ovat oikeasuuntainen kehitys, mutta eläintarhojen tulee voida täyttää kohtien 1–4 velvollisuudet suunnitelmallisesti useiden vuosien aikana. Tämä sen vuoksi, että varsinkaan pienemmissä eläintarhoissa kaikkien näiden velvoitteiden täyttymisen edellyttäminen joka vuosi ei olisi kohtuullista.

55 § Toiminnan tarkastaminen ja valvonta

Vallitsevan käytännön mukaan aluehallintovirasto on tarvittaessa määrännyt eläinsuojelulain 48 §:n nojalla paikallisviranomaisen tekemään luvanvaraisen eläintenpidon sellaista tarkastamista, joka ei ole osa lupahakemuksen käsittelyä. Tästä tulisi säätää nimenomaisesti, jotta on yksiselitteistä, että aluehallintovirasto voi määrätä paikallisviranomaisen tarkastamaan luvanvarainen toiminta silloin, kun tarkastus ei ole osa lupahakemuksen käsittelyä. Jos vallitseva käytäntö ei ole lainsäätäjän tarkoitus, tämä tulisi selventää pykälän perusteluissa.

57 § Kotieläinpihasta tehtävä ilmoitus

Pykälässä viitataan kumottuun eläintunnistusjärjestelmästä annettuun lakiin, viittaus tulisi korjata eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annettuun lakiin (1069/2021).

58 § Luonnonvaraisten eläinlajien tarhauksesta tehtävä ilmoitus

Pykälässä ei tulisi luetella tiettyjä eläinlajeja, joiden pidosta tulee tehdä lisäselvityksiä, vaan näistä tulisi säätää asetustasolla tai tulisi viitata Liitteen 1 eläinlajilistoihin. On epäjohdonmukaista, että vain osa tuotantoeläiminä pidettyjen luonnonvaraisten eläinlajien pidosta edellyttäisi lisäselvityksiä.

Pykälässä viitataan kumottuun eläintunnistusjärjestelmästä annettuun lakiin, viittaus tulisi korjata eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annettuun lakiin.

59 § Broilerikasvattamot

Pykälässä viitataan kumottuun eläintunnistusjärjestelmästä annettuun lakiin, viittaus tulisi korjata eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annettuun lakiin.

60 § Ammattimainen tai muutoin laajassa mitassa tapahtuva seura- ja harrastuseläinten pito

Lakiehdotuksen liitteessä 2 on kiitettävällä tavalla otettu ilmoitusvelvollisuuden piiriin laajemmin sellainen seura- ja harrastuseläinten pitäminen, johon saattaa liittyä eläinten hyvinvointia vaarantavia tekijöitä.

61 § Avuttomassa tilassa olevien luonnonvaraisten eläinten hoitolatoiminnan harjoittaminen

Avuttomassa tilassa olevien luonnonvaraisten eläinten hoitolatoiminnan tulisi olla luvanvaraista, jotta sen edellytysten ennakkotarkastaminen ja toiminnan valvominen olisi mahdollista riittävällä tavalla.

Pykälässä esitetty ehto eläimen lopettamisesta vasta ”hoidon päätyttyä” mahdollistaa tulkinnan, jonka mukaan eläimen hoito ei koskaan pääty ja siten eläintä ei koskaan sijoitettaisi eläintarhaan tai lopetettaisi. Ehtoa tulisi täsmentää, ettei eläimiä voisi loputtomasti pitää hoidossa.

63 § Luettelon pitäminen

Luvan- ja ilmoituksenvaraisen toiminnan harjoittajilta tulee edellyttää sellaisen eläinluettelon pitämistä, joka mahdollistaa toiminnan tehokkaan valvonnan. Luettelon tulee olla ajantasainen ja luetteloa tulee säilyttää vähintään 3 vuoden ajan siitä, kun eläintenpito on lopetettu.

Luonnonvaraisten eläinten hoitolatoiminnan harjoittajilta tulee edellyttää eläinyksilökohtainen kirjanpito eläimen löytöpaikasta, tulopäivästä ja -syystä, eläimen saamasta eläinlääketieteellisestä hoidosta sekä tieto eläimen palauttamisesta luontoon, toimittamisesta eläintarhaan, kuolemasta tai lopettamisesta. Lisäksi hoitolatoiminnan harjoittajan tulisi pyrkiä

tunnistaman eläimen laji joko välittömästi tulopäivänä tai viipymättä sen jälkeen, jotta rauhoitettuja ja uhanalaisia eläimiä voidaan tunnistaa.

Viranomaiset ja niiden tehtävät

71 § Ruokavirasto

Pykälän 2 momentin 3 kohdasta puuttuu verbi, mahdollisesti "valvoo".

Ruokavirastolle tulisi säätää valtakunnallinen viranomaisstatus, jotta se voisi tarvittaessa ajaa sellaisia eläinten hyvinvoinnin valvontaan liittyviä asioita, jotka edellyttävät poikkeuksellisen laajaa selvittämistä tai usean aluehallintoviraston alueella tapahtuvaa toiminnan rajoittamista.

73 § Tulli

SVELL pitää kiitettävänä tullin lisäämistä eläinten hyvinvointia valvovaksi viranomaiseksi.

Valvonta

76 § Valvonnan yleiset periaatteet

Valvontaviranomaisille ei tulisi säätää nykyistä sisällöllisesti laajempaa neuvontavelvollisuutta. Eläinten hyvinvointiin liittyvää neuvontavelvoitetta tulisi sen sijaan mahdollisesti rajoittaa ja kohdistaa vain niihin viranomaisiin, joilla on eläinlääketieteellinen koulutus. Viranomaisen tulisi voida keskittyä lainsäädännön noudattamisen valvontaan ja neuvoilla pyrkiä opastamaan eläinten pitäjiä siinä, miten eläimiä tulee lain mukaan pitää.

Perusteluissa lavennetaan viranomaisen vastuuta lainsäädännön vaatimusten selvittämisestä eläimen omistajalle tai pitäjälle myös esimerkiksi eläintenpitoon liittyvien hyvien käytäntöjen, eläinten ruokinnan, muun hoidon, liikunnan, käyttäytymisen ja kouluttamisen neuvontaan. Viranomaiselta ei voida edellyttää kaikkien eläinlajien ruokinnan, hoidon, liikuttamisen, käyttäytymisen tai kouluttamisen kattavaa tuntemista, yli sen mitä vaaditaan lainsäädännön noudattamiseen.

Neuvontavelvoitteen laajentamisessa siirrytään selvästi jo enemmän konsulttipalveluiden puolelle. Koska kaikki tällainen neuvonta tulisi tarjota yhdenvertaisesti kaikille eläinten pitäjille, ei neuvontaan ole riittävästi resursseja vaarantamatta muuta valvontaa. Viranomaisen tulisi ennemminkin voida ohjata eläimen pitäjät tällaista neuvontapalvelua tarjoavien muiden tahojen puoleen.

77 § Valvontasuunnitelmat

Myös kunnallinen valvonta tulee olla suunnitelmallista. Eläinten hyvinvoinnin valvonnan suunnitelma voi sisältyä esimerkiksi kunnan ympäristöterveydenhuollon muuhun valvontasuunnitelmaan.

78 § Tarkastus- ja näytteenotto

Pykälän otsikossa on ylimääräinen yhdysmerkki sanan tarkastus jälkeen.

Pykälään tulisi säätää viranomaiselle nimenomainen oikeus näytteidenoton lisäksi tallentaa tarkastuksella kuvaa ja ääntä. Vastaava säännös löytyy ympäristönsuojelulain (527/2014) 172 §:n 1 momentista.

Tarkastushavaintojen dokumentointi

80 § Tiedonsaantioikeus

Perusteluissa tulisi täsmentää, että ryhmä "muulta" sisältää myös eläimiä hoitaneet eläinlääkärit, joiden tulee antaa viranomaisen aloitteesta tehtyyn tietopyyntöön eläinten hyvinvointia koskevia tietoja ja avustaa viranomaista eläinsuojeluasian selvittämisessä.

Sama velvoite avustaa viranomaista eläinsuojeluasian selvittämisessä tulisi koskea myös kansallisia terveydenhuoltojärjestelmiä (esim. Naseva ja Sikava) ylläpitäviä tahoja.

81 § Läsnäolo-oikeus

Ruokaviraston läsnäolo-oikeus tulisi rajata muuhun kuin pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävien tilojen valvontaan.

82 § Asiantuntijan ja avustajan käyttäminen

Viranomaisella tulee olla mahdollisuus käyttää asiantuntijoita ja avustajia tarkastusten lisäksi myös päätösten täytäntöönpanossa. Pykälän perusteluissa avustavina tehtävinä kuvataan eläinten lopettaminen, mutta se ei kuulu tavanomaiseen tarkastustoimintaan, vaan päätösten täytäntöönpanoon.

Perusteluissa tulisi painottaa, että avustajan käytöllä ei voida korvata eläinlääkäriyöparia tai poliisin antamaa virka-apua, mutta avustajaa tulisi voida käyttää työturvallisuuden parantamiseksi tai ylipäätään mahdollistamaan valvonta. Avustajan käyttäminen voi laskea valvonnan yksikkökustannuksia.

Suomen eläinlääkäriliitto on antanut suosituksen valvontaeläinlääkärien tehokkaan työskentelyn edellytyksiksi, jonka mukaan valvontaeläinlääkärien parityöskentelyn on oltava pääsääntö, ei poikkeus. Tätä tarvitaan erityisesti työturvallisuuden ja todistusvoiman takaamiseksi. Myös ehdotuksen yleisperusteluissa myönnetään parityöskentelyn vaikutus viranomaisen työturvallisuuteen. Ehdotetun pykälän kirjaus siitä, että valvontatehtävän turvaaminen ei hyväksyttävä syy käyttää asiantuntijaa tai avustajaa, tulee poistaa.

83 § Tarkastusmenettely ja asianosaisten kuuleminen

Kuulemispoikkeuksesta säättäminen tilanteissa, joissa asianosaista voitaisiin kohtuullisella vaivalla saada suullisesti kuultua on merkittävä heikennys asianosaisten oikeusturvaan ja muutos vallitsevaan oikeustilaan.

Hallintolain lähtökohtana olevaa kirjallista kuulemista ei tarvitse soveltaa silloin, kun se on eläinten hyvinvoinnin kannalta välttämätöntä, vaan näissä tilanteissa voidaan soveltaa suullista kuulemista (vrt. KHO 2015:88 ja KHO 2015:89, joiden ohjaava funktio voisi jäädä edelleen voimaan, sillä kuulemismenettelystä ei säädetä sisällöllisesti eri tavalla kuin voimassa olevan eläinsuojelulain nojalla).

Poikkeuksen sijaan tulisi nimenomaisesti säätää suullisesta kuulemisesta, sillä se on tehokkaimpia tapoja edistää eläinten hyvinvoinnin valvontaa ja sitä käytetään korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisujen nojalla rutiinisti käytännön valvonnassa.

Kuulemispoikkeuksen puuttuminen ehdotetun lain 98 §:n muista kuin 3 momentissa tarkoitetuista tilanteista tulee heikentämään erityisesti pienikokoisten seura- ja harrastuseläinten hyvinvointia, sillä niitä joudutaan pitämään viranomaisen järjestämässä väliaikaisessa hoidossa sellaisissa tiloissa, jotka eivät ole niille erityisesti suunniteltuja silä aikaa, kun viranomainen yrittää tavoittaa asianosaisia, joilla ei ole pysyvää osoitetta, muita yhteystietoja tai jotka ovat siirtyneet ulkomaille. Tavoittelu kestää yleistiedoksiantoä käyttämälläkin useita viikkoja. Väliaikaisen hoidon järjestämisestä aiheutuu myös huomattavasti hallinnollista kuormaa ja erittäin huomattavasti ylimääräisiä kustannuksia.

85 § Eläinten pitäjän velvollisuus avustaa viranomaista

Ehdotetun lisäksi tulisi säätää, että eläinten pitäjä on velvollinen avustamaan viranomaista tarvittaessa myös tämän lain nojalla annetun päätöksen täytäntöönpanossa.

87 § Valvontaviranomaisen ilmoitus- ja tiedonantovelvollisuus

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi Ruokavirastolle rajoittamaton oikeus määrätä muille eläinsuojeluviranomaisille siitä, miten heidän tulee ilmoittaa Ruokaviraston pyytämiä tietoja. Ruokavirastolle tulisi säätää tarkkarajaisempi oikeus ja sen tulisi sisältää velvoite, jonka mukaan mainittu ilmoitusten antaminen ei saa aiheettomasti eikä kohtuuttomasti varata valvonnan resursseja ja siten häiritä varsinaista eläinten hyvinvoinnin valvontaa.

88 § Eräiden viranomaisten ja muiden tahojen ilmoitusvelvollisuus

SVELL pitää ilmoitusvelvollisuudesta ehdotettua sääntelyä oikeasuuntaisena.

Luetteloon niistä tahoista, joilla tulisi olla velvollisuus tehdä ilmoitus tulisi lisätä seuraavat tahot: maaseutu-, ympäristö-, rakennusvalvonta- ja työsuojeluviranomainen, ELY-keskus,

valtakunnallisten terveydenhuoltojärjestelmien ylläpitäjät, teurastamot, meijerit, munanpakkaamot ja eläinvälittäjät.

Lisäksi vettä, sähköä tai lämmitystä eläintenpitopaikkoihin toimittavilla toimijoilla tulisi olla velvollisuus tehdä ilmoitus toimituksen keskeyttämisestä kohtuullinen aika ennen keskeytystä.

89 § Tietojen luovuttaminen salassapitosäännösten estämättä muille viranomaisille ja kansainvälisille toimielimille eräissä tapauksissa

Pykälässä on epä johdonmukainen virke: "Valvontaviranomainen oikeudesta saada salassapitovelvoitteen estämättä luovuttaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessa saatuja tietoja toiselle viranomaiselle tai kansainväliselle toimielimelle salassapitosäännösten estämättä säädetään myös ruokahallinnon tietovarantolain 8 §:ssä."

Virke tulisi korjata esimerkiksi muotoon: "Valvontaviranomaisen oikeudesta luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessa saatuja tietoja toiselle viranomaiselle tai kansainväliselle toimielimelle säädetään myös ruokahallinnon tietovarantolain 8 §:ssä"

90 § Virka-apu

Perusteluiden mukaan valvontaviranomaisen lisäksi avustajalla voisi olla tarve saada virka-apua poliisilta sellaisessa tilanteessa, jossa avustamistehtäviä suoritettaisiin varsinaisen tarkastuksen jälkeen niin, että avustaja on yksin paikalla ilman valvontaviranomaista.

Perusteluissa käytetty termi avustamistehtävät on epäselvä ja olisi parempi käyttää kuvaavampaa termiä, kuten päätöksen täytäntöönpano, jos tämä on se, mitä kohdassa tarkoitetaan. Jos tarkoitus on ollut kuvata jotakin sellaista tarkastuksen osaa, jota vain avustaja olisi suorittamassa herää kysymys siitä miksi viranomainen ei olisi tässä osassa tarkastusta mukana. Virka-avun myöntäminen avustajalle ei pitäisi olla tarpeellista tarkastuksen suorittamista varten, sillä virka-apu myönnettäisiin silloin aina viranomaiselle. Päätöksen täytäntöönpanoa varten virka-apu voisi joissain tilanteissa sen sijaan olla perusteltua, mutta tästä tulisi säätää yksiselitteisemmin.

91 § Ilmoitusvelvollisuus poliisille

Ilmoitusvelvollisuuteen ei tule säätää harkinnanvaraa. Eläinten hyvinvoinnin turvaamisen kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että kaikki eläimiin kohdistuvat rikosepäilyt ilmoitetaan poliisille.

Ruokaviraston raportin mukaan vuonna 2019 valvontaviranomaiset totesivat 2451 laiminlyöntiä, joista 618 edellytti ESL 44 §:ssä tarkoitettuja toimenpiteitä. Poliisille ilmoitettiin kuitenkin vain 451 eläinsuojelurikosta, 57 lievää eläinsuojelurikosta, 26 törkeää eläinsuojelurikosta ja 205 eläinsuojelurikkomusta (yhteensä 739). Poliisi selvitti 251 eläinsuojelurikosta, 39 lievää

eläinsuojelurikosta, 22 törkeää eläinsuojelurikosta ja 133 eläinsuojelurikkomusta (yhteensä 445). Syyttäjälle ilmoitettiin 245 eläinsuojelurikosta, 24 lievää eläinsuojelurikosta, 22 törkeää eläinsuojelurikosta ja 88 eläinsuojelurikkomusta (yhteensä 379). Näistä oikeudessa tuomittiin 178 henkilöä eläinsuojelurikoksesta, 15 henkilöä lievästä eläinsuojelurikoksesta, 12 törkeästä eläinsuojelurikoksesta ja 12 eläinsuojelurikkomuksesta (yhteensä 217).

Poliisille tehdyissä ilmoituksissa ovat mukana kaikki poliisille tehdyt ilmoitukset, joita tulee muiltakin kuin eläinsuojeluviranomaisilta. Vaikka ajateltaisiin, että kaikki ilmoitukset tulivat eläinsuojeluviranomaisilta, joilla on lakisääteinen ei-harkintavaltaa sisältävä velvoite ilmoittaa epäillyistä rikoksista, vain 30 % laiminlyönneistä ilmoitetaan. Ilmoitetuista laiminlyönneistä (739) tuomion (217) sai vuonna 2019 yhteensä 29,3 %. Laiminlyönnejä tehneistä (2451) tuomion (217) sai vuonna 2019 vain 8,9 %. Erittäin merkittävä osa todetuista laiminlyönneistä ei siis johda ilmoitukseen jo nyt vaikka ilmoittamisessa ei pitäisi olla harkintavaltaa.

Harkintavallan antaminen ilmoittamisessa on usealla tavalla ongelmallista.

Valvontaviranomaisista vain poliisilla ja tullilla on valmiudet arvioida täytyvätkö jonkin rikoksen tunnusmerkit. Koska muilla viranomaisilla ei ole näitä valmiuksia, vaihtelevat tulkinnat laiminlyöntien vähäisyydestä johtaisivat väistämättä alueelliseen ja jopa alueiden sisäisiin yhdenvertaisuusongelmiin eri viranhaltijoiden erilaisten tulkintojen vuoksi. Näiden ohella poliisille ja tuomioistuimille ei enää päätyisi kattavasti eri vakavuusasteen eläinsuojelurikoksia ja eläinsuojelurikkomuksia tutkittavaksi ja tuomittavaksi. Sen sijaan tuomioistuihin päätyisivät jatkossa todennäköisesti vain kaikkein vakavimmat eläinsuojelurikokset, mikä ei voisi olla vaikuttamatta tuomioiden ankaruuteen.

Pykälässä säädettävä harkintavalta edellyttäisi kohtuuttomasti esitutkintaviranomaisen ja tuomioistuimen ammattitaitoon verrattavaa osaamista eläinsuojeluviranomaisilta, joista vain poliisi on perehtynyt rikoksen tunnusmerkistön ja vakavuuden arviointiin. Harkintavallan lisääminen aiheuttaisi myös tarpeetonta kitkaa eläinsuojeluviranomaisten ja eläinsuojeluasioiden asianosaisten välille, kun asianosaiset voisivat olla tyytymättömiä siihen, että juuri tämä nimenomainen viranomais katsoo asianosaisen mielestä vähäpätöisen laiminlyönnin sellaiseksi josta tulee ilmoittaa poliisille.

Päin vastoin, harkintavalta pitäisi pysyttää samana kuin nykyisessä laissa eli kaikista laiminlyönneistä tulee ilmoittaa poliisille. Poliisi toimii jo nyt ainakin joillain alueilla niin, että jos kyse on tapauksesta, jossa eläimelle ei ole aiheutettu tarpeetonta kipua, kärsimystä tai tuskaa, ensimmäisestä epäilystä rikkomuksesta annetaan varoitus ja vain tapaukset, joissa eläimelle on aiheutettu kipua, kärsimystä tai tuskaa etenevät esitutkinnassa.

Hallinnolliset pakkokeinot

92 § Viranomaisen toimet eläinten hyvinvointimääräysten vastaisen menettelyn johdosta

Pykälän 1 momentin kirjaus että “valvontaviranomaisen on ryhdyttävä viipymättä tarvittaviin toimenpiteisiin tulee korvata on “valvontaviranomaisen on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin”.

Säännös viranomaisen erityisestä velvollisuudesta toimia on tarpeeton, sillä hallintolain 23 §:ssä tarkoitettu velvollisuus käsitellä hallintoasia ilman aiheutonta viivytystä kattaa jo toimimisvelvoitteen. Valvontaeläinlääkärit pyrkivät hoitamaan tälläkin hetkellä kaikki tehtävänsä, eikä mitään erityistä toimintavelvoitetta ole tarvittu. Syy eläinsuojeluasioiden pitkiin käsittelyaikoihin on ensisijaisesti liian vähäisissä resursseissa eikä haluttomuudesta puuttua eläinten hyvinvoinnin laiminlyönteihin. Sofia Väärikkälän väitöskirjatutkimuksen mukaan valvontaeläinlääkärit kokevat merkittävä työperäistä stressiä, eikä valvontaeläinlääkärien työhyvinvointia paranna se, että laissa säädettäisiin velvollisuudesta resurssivajeesta huolimatta toimia tehokkaammin. Säännöksen termi viipymättä ja perusteluissa kuvattu erityinen velvoite toimia kantavat epäsuoran viestin siitä, että valvontaviranomainen olisi haluton toimimaan eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Erityinen velvollisuus toimia voisi johtaa väärinkäsityksiin viranomaisen halukkuudesta valvoa eläinten hyvinvointia ja lisätä sitä kautta viranomaisesta tehtyjä valituksia ja kanteluita, joihin vastaamiseen käytetty aika lisää viranomaisen hallinnollista taakkaa ja häiritsee viranomaisen perustehtävän eli eläinten hyvinvoinnin valvonnan suorittamista.

Perusteluista poiketen kaikki eläinten hyvinvoinnin valvonta ei ole kiireistä, sillä siihen sisältyy myös suunnitelmallinen ilman epäilyä tehtävä valvonta, joka ei ole lähtökohtaisesti luonteeltaan kiireistä. Silloin, kun epäillä eläinten hyvinvointimääräysten laiminlyöntiä, valvonta voi olla kiireistä, mutta koska hyvinvointimääräykset sisältävä myös esimerkiksi luettelon pidon ammattimaisesta eläintenpidosta, edes kaikki hyvinvointimääräysten laiminlyönnit eivät edellytä kiireellistä valvontaa. Perusteluissa tulisi täsmentää, että enintään eläinten hyvinvointimääräysten vastaisen menettelyn johdosta tehtävä valvonta on lähtökohtaisesti aina kiireellistä.

Kehottaminen voi joissain tilanteissa olla hyödyksi valvonnan resurssien säästämiseen, mutta sitä tulee käyttää harkiten ettei samalla aiheuteta asianosaisen oikeusturvalle merkittävää haittaa.

Tämän vuoksi kehoitus tulisi rajata sellaisiin tilanteisiin, joissa asianosainen ei vastusta kehoitusta ja laiminlyönti on korjattavissa tarkastuksen aikana tai laiminlyönnin korjaamisen viivästyminen ei aiheuttaisi haittaa eläinten hyvinvoinnille. Tällöin ei jouduta antamaan kehoitukselle määräaikaa, kirjaus kehoituksesta voidaan tehdä tarkastuskertomukseen eikä asianosaisen kotirauhaa jouduta häiritsemään uusintatarkastuksella. Kehotus ei oikeuttaisi uusintatarkastukseen eikä sitä voisi käyttää muissa kuin lievissä laiminlyönneissä, vaikka nämä voisi korjata tarkastuksen yhteydessä.

93 § Määräys

Määräyksen antamisen ehtona ei tulisi koskaan olla kehotuksen antaminen ennen määräystä. Perustelut jättävät tulkinnanvaraiseksi sen, mitä muita syitä voidaan pitää ehtona sille, että kehotusta ei käytetä ennen määräyksen antamista. Eläinsuojeluviranomaisen tulee voida valita laiminlyöntiin nähden soveltuvin hallintopakkokeino ilman rajoituksia.

Kunnan tai hyvinvointialueen viranhaltijalla ei tosiasiallisesti ole mahdollisuutta esteettömästi antaa määräyksiä kunnalle joutumatta epäilemään määräyksen antamisen vaikutusta omaan asemaansa kunnallisena viranhaltijana, vaikka kyseessä ovatkin valtion tehtävät. Tämän ongelmallisen asetelman vuoksi hallintopakkokeinojen käyttäminen kuntien, hyvinvointialueiden tai valtion vastuulla olevien laiminlyöntien korjaamiseen tulisi rajata aluehallintoviraston ja Ruokaviraston vastuulle.

95 § Kielto

Ehdotuksen pykälät 93, 95 ja 96 tulisi yhdistää voimassa olevan lain 42 §:ää muistuttavaksi säännökseksi, jotta hallintomenettelyyn ei tulisi tarpeetonta kuormaa soveltuvimman säännöksen valinnasta.

Pykälän 2 momentissa säädettyä väliaikaista kieltoa ei tulisi säätää. Voimassa olevan eläinsuojelulain 42 §:ssä tarkoitettu kielto voidaan asettaa kiireellisesti kuulemalla asianosaista suullisesti välittömästi tarkastuksen päätyttyä, minkä jälkeen suullinen päätös kiellosta voidaan antaa tiedoksi välittömästi ja kieltoa on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jolloin valitusviranomainen muuta päättää. Suullisesti annettu päätös tulee saattaa viipymättä kirjalliseen muotoon. Jos välittömälle kiellolle on perusteet, se voidaan asettaa välittömästi tarkastuksen päätyttyä.

96 § Toiminnan keskeyttäminen

Toiminnan keskeyttämisestä on tarpeetonta säätää erikseen, sillä toiminta voidaan täysin riittävällä tavalla kieltää kiireellisesti edellä 95 §:ssä lausutun mukaisesti antamalla tarkastuksen päätyttyä kielto suullisella päätöksellä.

97 § Kiireellisen hoidon hankkiminen

Voimassa olevan lain 44 §:n sääntely on tarpeettomasti jaettu kahteen pykälään. Samalla on poistettu oikeus olla kuulematta asianosaista pysyvissä toimenpiteissä. Tämä johtaisi merkittävään haittaan eläinten hyvinvoinnille ja merkittäviin lisäkustannuksiin tapauksissa, joissa eläinten pitäjällä ei ole pysyvää osoitetta, muuta yhteystietoa tai tämä on siirtynyt ulkomaille ja hallintomenettelyssä joudutaan käyttämään yleistiedoksiantoja. Ehdotuksen 97 ja 98 §:n sääntely tulisi yhdistää voimassa olevan lain 44 §:n tavalla yhteen pykälään.

Ehdotetun pykälän 2 momentissa annetaan myös ymmärtää, että väliaikaisen hoidon järjestäminen ei vielä sisällä hallintopäätöstä, vaan hallintopäätös annetaan vasta, kun väliaikainen hoito päättyy. Samaan viittaa ehdotuksen 112.5 §:ssä säädetty kielto hakea muutosta väliaikaisen hoidon järjestämisestä annetulle päätökselle. Tämä on merkittävä oikeusturvaongelma asianosaiselle, sillä väliaikaisesta hoidosta aiheutuvat kustannukset ovat asianosaisen vastuulla ja väliaikaisen hoidon järjestämistä vastustavan asianosaisen tulee voida hakea valitusviranomaiselta täytäntöönpanokieltoa väliaikaisen hoidon järjestämiselle oman oikeusturvansa suojaamiseksi. Lisäksi hallintolain 44 §:n mukaan päätöksessä on ilmoitettava, miten asia on ratkaistu. On epä johdonmukaista säätää, että asia voidaan päätöksen antamisen eli ratkaisun jälkeen vielä lopullisesti ratkaista myöhemmin.

Voimassa olevan lain nojalla on ollut käytössä järjestely, jonka mukaan ESL 44 §:n toimenpiteet aloitetaan päätöksellä ja lopetetaan valituskelteisellä hallintopäätöksellä. Tätä järjestelyä ei tule muuttaa.

98 § Eläimen myyminen, muu luovuttaminen ja lopettaminen

SVELL pitää kiitettävänä, että säännöksellä mahdollistetaan eläimen myynnin lisäksi myös eläimen muu luovuttaminen. Kiireellisenä toimenpiteenä omistajaltaan pois otettujen eläinten rahallinen arvo on usein vähäinen, eikä näiden eläinten myynti ole usein käytännössä mahdollista. Se, että rahallisesti vähäarvoiset eläimet voidaan kuitenkin luovuttaa vastikkeetta esimerkiksi eläinsuojeluyhdistykselle, on ehdotettavan lain hengen mukaista. Lisäksi SVELL pitää kiitettävänä, että eläin voidaan lopettaa viivymättä myös käyttäytymisen perusteella todetun kärsimyksen vuoksi.

Perustelujen mukaan jos eläin myydään, viranomaisen olisi pyrittävä saamaan myynnistä eläimen käyvän arvon mukainen hinta. Viranomaiselle ei tulisi asettaa erityistä veloitetta suojata eläinten hyvinvointimääräysten laiminlyöjien omaisuutta, vaan viranomaisen tulisi voida keskittyä eläinten hyvinvoinnin turvaamiseen ja viivytyksettömään hallintomenettelyyn. Viranomaisen pyrkii jo voimassa olevan lain 44 §:ssä tarkoitettujen toimenpiteiden yhteydessä ottamaan kohtuudella huomioon eläinten omistajan tai haltijan omaisuudensuojan ilman erityistä sääntelyä.

Perustelujen mukaan ehdotettua pykälää ei voisi lainkaan soveltaa, jos vaara eläinten hyvinvoinnille on vähäinen, vaikka laiminlyönti olisi toistuva. Tämä johtaa tilanteeseen, jossa osaa lainsäädännöstä ei voida tehokkaasti pakottaa noudattamaan ja se on omiaan viemään uskottavuuden lainsäädännöltä. Tämän vuoksi mainittua rajoitusta pykälän soveltamiselle ei tulisi säätää.

Pykälän perusteluissa todetaan, että eläinsuojeluvalvonnassa on esiintynyt tilanteita, joissa viranomaiset antavat voimassa olevan lain 42 §:ssä tarkoitettuja määräyksiä vaikka eläinten hyvinvointi edellyttäisi lain 44 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin ryhtymistä. Kynnys ryhtyä näihin lopullisiin toimenpiteisiin voi olla korkea, sillä viranomaisten asiantuntemus keskittyy eläinten hyvinvoinnin arviointiin eikä eläinten omistajien omaisuuteen tai elinkeinoon liittyviin

seikkoihin. Tehokkaiden hallintopakkeiden käyttöä edistäisi se, että eläintenpitäjän oikeuksiin ja asemaan voimakkaimmin vaikuttavien päätösten valmistelutyössä eläinsuojeluviranomaisella olisi käytettävissä oikeudellista asiantuntemusta. Vastaava säännös on lastensuojelulain (417/2007) 41 §:n 1 momentissa.

99 § Haltuunotto ja hävittäminen

Haltuunottoa ei tule rajoittaa sitä välttämättä edeltävillä arvioilla määräysten tai kieltojen tehokkuudesta. Sen sijaan tulisi säätää yksiselitteisesti, että jos eläinlajiluetteloiden ulkopuolisia eläimiä pidetään siirtymäsäännösten jälkeen, kaikki nämä eläimet lopetetaan ellei niitä voida sijoittaa eläintarhoihin.

Tulkinnan- ja harkinnanvaraisten keinojen käytön edellyttäminen aiheuttaa tarpeetonta kitkaa viranomaisen ja lainsäädännössä kiellettyjä eläimiä pitävien asianosaisten välille, erityisesti silloin, kun viranomaisen käyttää harkintavaltaansa asianosaisten edun vastaisesti.

101 § Eläintarhaa, sirkusta ja eläinnäyttelyä koskevan luvan peruuttaminen ja muuttaminen

Ehdotuksen perusteluissa viitataan pykälästä poikkeavalla tavalla virheellisesti eläintarhadirektiiviin, että "Eläintarhaluvan peruuttamisessa, muuttamisessa ja laitoksen sulkemisessa olisi noudatettava eläintarhadirektiivin 4 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan säännöstä siitä, että valvontaviranomaisen asettama määräaika voi olla enintään kaksi vuotta."

Artiklassa 4 viimeinen kappale tai säännös ei ole osa kohtaa 5 vaan oma alakohtansa.

103 § Uhkasakko, teettämisuhka ja keskeyttämisuhka

Aluehallintovirasto on voinut voimassa olevan lain 43 §:n nojalla asettaa uhkasakon muun viranomaisen asettamalle päävelvoitteelle. Pykälän perusteluiden mukaan tämä oikeus poistuisi ja tilalle tulisi oikeus asettaa uhkasakko vain aluehallintoviraston itse antamalle velvoitteelle.

Ehdotuksen 72 §:ää koskevissa perusteluissa kuitenkin mainitaan, että vaihtoehtoina asian siirtämiselle voisi olla muun ohella uhkasakon asettaminen tehostamaan paikallisen viranomaisen määräyksiä. Oikeus asettaa uhkasakko toisen viranomaisen antamalle päävelvoitteelle jää siten tulkinnavaraiseksi ja tulisi selventää.

Aluehallintovirastolla tulee jatkossakin olla toimivalta asettaa uhkasakko myös paikallisviranomaisen antamalle päävelvoitteelle.

104 § Ruokaviraston päätös hallinnollisten pakkokeinojen käytöstä

Ruokavirastolle ei tulisi säätää oikeutta puuttua aluehallintoviraston tekemään hallintomenettelyyn, vaan Ruokavirastolle tulisi säätää ainoastaan oikeus ottaa hoidettavakseen sellaisia asioita, jotka ulottuvat useamman aluehallintoviraston alueelle. Ruokaviraston resurssit tulisi ohjata sen perustehtävään eli lainsäädännön tulkinnan ohjaamiseen, eikä niitä tulisi varata yksittäistapausten hoitamiseen ellei sille ole erityinen peruste, jonka muodostaa useiden aluehallintovirastojen alueelle ulottuva eläinten hyvinvointia haittaava toiminta.

Rekisterit

105 § Rekistereiden pitäminen

Ehdotuksen perusteluissa viitataan Ruokaviraston tietovarantolain 1 §:ssä säädettyihin tehtäviin. Viittaus tulisi korjata ruokahallinnon tietovarantolain 1 §:ään.

107 § Eläinten hyvinvoinnin valvontaa varten rekisteröitävät tiedot

Koska ehdotetun lain 10 §:n tarkoittamia poikkeuslupia eläinlajilistojen ulkopuolisten eläinten pitämisestä ei tulisi myöntää, ei näiden tietojen rekisteröintiä tarvita ehdotuksen 1 momentin 6 kohdassa.

Koska näennäisen tilapäisesti hoitoon otettujen luonnonvaraisten eläinten pitämistä niiden luonnolliseen kuolemaan asti ei tulisi sallia ehdotetun lain 124.2 §:n mukaisesti, näiden eläinten pitoa koskevien tietojen rekisteröintiä ei tarvita ehdotuksen 1 momentin 6 kohdassa.

Rangaistussäännökset

109 § Eläinsuojelurikkomus

Pykälän 2 momentin 20 kohdan mukaan eläinsuojelurikkomuksesta tuomittaisiin se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta laiminlyö 63 §:n 1 momentissa säädetyn eläimiä koskevan luettelon pitämisen tai 2 momentissa tarkoitetun luettelon säilyttämisvelvollisuuden.

Kynnys tuomita tekijä eläinsuojelurikkomuksesta luettelon pitämisen laiminlyönnin vuoksi on kuitenkin asetettu varsin korkealle (ks. esim. Itä-Suomen hovioikeus 17.11.2020 t. 20/144232), koska eläinsuojelulain 26 §:n säännöksestä tai sen esitöistä ei käy ilmi, mitä luettelon tulisi sisältää. Vaikka luettelo olisi valvonnan kannalta hyödytön eikä siten täyttäisi lainsäädännön tarkoitusta, luettelon pitämisen laiminlyönnistä rankaiseminen ei silti tulisi kyseeseen sääntelyn epätäsmällisyyden vuoksi. Asetustasoisen sääntelyn puuttuessa tämä rangaistussäännös uhkaa jäädä tyhjäksi, eikä velvoitetta luettelon pitämisestä voida siten tehokkaasti valvoa.

110 § Eläintenpitokielto

Pykälässä on epä johdonmukainen virke: "Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annettua lakia (372/2010)." Virke tulisi korjata muotoon: "Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annettua lakia (372/2010)."

Erinäiset säännökset

112 § Muutoksenhaku

Voimassa olevan lain 44 §:n nojalla tehdyissä toimenpiteissä on vallitsevana käytäntönä se, että toimenpiteiden aloittamisesta annetaan valituskelpoinen hallintopäätös ja toimenpiteiden päättämisestä annetaan toinen valituskelpoinen hallintopäätös. Tätä asetelmaa ei tule muuttaa. Siten ehdotetun pykälän 6 momentissa säädettyä tulisi muuttaa niin, että siitä poistetaan osuus, jossa säädetään että ehdotetun lain 97 §:n 1 momentissa tarkoitettuun kiireellisen hoidon hankkimista koskevaan väliaikaiseen päätökseen ei saisi hakea muutosta. Tämä on erityisen tärkeää asianosaisen oikeusturvan kannalta, sillä väliaikaisten toimenpiteiden täytäntöönpanon kieltoa on voitava hakea valitusviranomaiselta. Lisäksi väliaikaisilla toimenpiteillä voidaan aiheuttaa erittäin merkittäviä taloudellisia seuraamuksia asianosaiselle.

113 § Päätöksen täytäntöönpano

SVELL pitää kiitettävänä muutosta, jonka mukaan päätöksen täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta poistetaan harkintavalta niissä tapauksissa, joissa täytäntöönpanoa ei voida eläinten hyvinvoinnin vuoksi lykätä. Toisaalta poistetaan myös oikeus määrätä päätös noudatettavaksi, jos eläinten hyvinvoinnin turvaaminen ei sitä edellytä, mitä voi johtaa muutoksiin hallintomenettelyssä, kun tavanomaisesti päätökseen sisältyy määräyksiä, jotka koskevat eläinten hyvinvointia ja määräyksiä, joiden noudattamatta jättäminen ei aiheuttaisi eläinten hyvinvoinnille haittaa.

Pykälän perusteluissa pitäisi olla huomioitu tällaiset sekapäätökset ja linjata voidaanko niiden kohdalla edelleen määrätä, että koko päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

114 § Perittävät maksut

SVELL pitää kiitettävänä muutosta, jonka mukaan eläintarhan, pysyvän ja kiertävän eläinnäyttelyn, sirkuksen, kotieläinpihan, riistanhoidollisten tarhojen, ammattimaisen tai muuten laajamittaisen seura- ja harrastuseläinten pidon sekä luonnonvaraisten eläinten hoitolatoiminnan harjoittamisen valvonnassa todettujen laiminlyöntien vuoksi tehtävistä uusintatarkastuksista perittäisiin jatkossa maksu.

Kiitettävänä pidetään myös muutosta, jonka mukaan muussakin eläinten hyvinvoinnin valvonnassa annettujen määräysten tai kieltojen noudattamatta jättämisestä aiheutuvasta ylimääräisestä valvonnasta perittäisiin jatkossa maksu. Valvonnasta kerättävät maksut tulisi

ohjata valvonnan resurssien turvaamiseen, kuten kunnallisessa ympäristöterveydenhuollossa tällä hetkellä tehdään.

Maksun edellyttämien tietojen kerääminen ja maksujen käsittelyn aiheuttama hallinnollinen kuorma valvontaviranomaisille tulee pyrkiä minimoimaan.

115 § Asiantuntijoille ja avustajille maksettavat palkkiot ja korvaukset

Asiantuntijolle ja avustajille maksettavien palkkioiden maksuun liittyvä lisääntynyt hallinnollinen taakka tulisi minimoida. Avustajien käyttö voi tehostaa valvontaa ja laskea valvonnan yksikkökustannuksia.

116 § Hallinnollisista pakkokeinoista ja löytöeläinten talteenotosta aiheutuvat kustannukset

Voimassa olevan eläinsuojelulain 58 §:n mukaan eläimen omistajan tai haltijan on suoritettava mainitun lain 42 ja 44 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset. Ehdotetun lain nojalla eläimen omistajan tai pitäjän tulisi suorittaa ainoastaan voimassa olevan lain 44 §:ää vastaavien toimenpiteiden kustannukset. Ehdotettua pykälää tulee täydentää säätämällä että, eläimen omistajan tai pitäjän tulee vastata myös ehdotetun lain 92, 93, 95 ja 96 §:ssä aiheutuvista kustannuksista. Nämä kustannukset eivät kuitenkaan olisi ehdotetun lain 2 momentin mukaan ulosottokelpoisia sillä ne koituisivat välittömästi eläinten omistajalle tai pitäjälle tämän tehdessä määräysten edellyttämiä korjauksia. Asetelma, jossa viranomaisen voisi antamansa määräyksen jälkeen saada laiminlyönnin korjaamiseksi aiheuttamastaan työstä eläimen omistajalta tai pitäjältä laskun, ei sen sijaan ole kestävä.

Pykälän 2 momentissa on ilmeinen virhe, säännöksessä tulisi lukea perustelujen mukaisesti että jollei kustannuksia saada perityksi, ne jäävät kunnan eivätkä aluehallintoviraston vahingoksi.

117 § Rikkomuksista ilmoittajan henkilöllisyyden suojaaminen

Erityisesti seura- ja harrastuseläimiä koskeva valvonta perustuu keskeisesti kansalaisten tekemiin ilmoituksiin ja siten ilmoittajan henkilöllisyyden suojaaminen on tärkeää valvonnan edellytysten turvaamiseksi. Ilmoittajan henkilöllisyyden suojaaminen on julkisuuslain nojalla ollut jossain määrin tulkinnanvaraista ja siksi asiasta nimenomaisesti säätäminen on tarpeellista.

118 § Valtion kunnille maksama korvaus

Pykälässä tulisi säätää, että korvaus tämän lain mukaisten tehtävien hoidosta maksetaan sekä kunnaneläinlääkärille että kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavalle viranhaltijalle, sillä molemmat näistä ovat ehdotetun lain 74 §:ssä mainittuja viranomaisia.

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset sekä eräitä eläinlajeja koskevat poikkeussäännökset

121 § Nautojen pitopaikkaa koskevat poikkeus- ja siirtymäsäännökset

Parsinavettojen käyttö tulee kieltää täsmällisellä laissa säädetyllä siirtymäajalla, eikä sallia epämääräisen käyttöiän loppuun asti. Rakennuksen käyttöikä voi pahimmillaan olla yli 100 vuotta. On täysin kohtuutonta ajatella, että vielä sadan vuoden päästä olisi sallittua pitää eläimiä parteen kytkettyinä. Käyttöikään perustuva sääntely edellyttää lisäksi valvonnalta perehtymistä rakennusvalvontaan, mikä aiheuttaa merkittävää hallinnollista kuormaa ja vaikeuttaa asianosaisten yhdenvertaista kohtelua. On välttämätöntä, että siirtymäajoista säädetään laissa yksiselitteisesti päivämäärinä.

SVELL katsoo, että kohtuullinen siirtymäaika on vuoden 2035 loppuun mennessä.

Perusteluissa mainittu jaloitteluvälvoituksen pidentäminen on kiitettävä muutos, mutta jaloitteluikkunan laajentaminen koskemaan koko kalenterivuotta estää käytännössä kokonaan välvoituksen valvonnan. Jaloitteluvälvoituksen aikaikkuna tulee säilyttää voimassa olevan lain mukaisena ja ainoastaan pidentää jaloittelun kestoa.

122 § Sian pitopaikkaa koskevat poikkeus- ja siirtymäsäännökset

Siemennyskarsinoiden käyttö tulee sallia ainoastaan siemennystoimenpiteen aikana. Eläinten säilyttäminen siemennyskarsinassa useiden päivien ajan on haitallista eläinten hyvinvoinnille eikä siemennystyön käytännön vähäinen helpottaminen ole riittävä peruste aiheuttaa tätä merkittävää haittaa. Lisäksi eläimen siemennyskarsinassa pidon keston arviointi valvonnassa on käytännössä mahdotonta eikä yli viikon kestävää pitämistä voitaisi tehokkaasti valvoa.

Porsituskarsinoiden käyttö tulee kieltää täsmällisellä laissa säädetyllä siirtymäajalla, eikä sallia epämääräisen käyttöiän loppuun asti. Käyttöikä on mahdotonta valvoa ja karsinoita voidaan korjaamalla pitää käyttökelpoisina vähintään vuosikymmeniä.

SVELL katsoo, että kohtuullinen siirtymäaika on vuoden 2028 loppuun mennessä.

123 § Hevosen pitopaikkaa koskevat siirtymäsäännökset

Hevosten pitoa pilttuusta ei tule sallia lain voimaantultua. Hevosten pitäminen pilttuussa on erittäin haitallista hevoselle, sillä hevonen ei pysty pilttuussa liikkumaan normaalisti eikä lepäämään luonnollisessa asennossa.

124 § Luonnonvaraisten eläinten hallussapitoa koskevat siirtymäsäännökset

Voimassa olevan eläinsuojelulain 13.1 §:n mukaan luonnonvaraisten nisäkkäiden ja lintujen elätettäväksi ottaminen on kiellettyä. Mainitun lain 13.2 §:n nojalla eläin on voitu kuitenkin tilapäisesti ottaa hoidettavaksi sairaanhoitoa tai muuta hyväksyttävää tilapäistä tarvetta varten.

Vaikka tilapäisyyttä ei ole tarkemmin määritelty ei ole millään tavalla kestävää ajatella, että tilapäisyys voisi olla eläimen luonnolliseen kuolemaan asti kestävää.

Tilapäisestä merkittävästi pitkittynyttä hoitoa tulisi pitää elätettäväksi ottamisena, joka olisi voimassa oleva ja ehdotetun lain nojalla kiellettyä. Siten, jos ehdotetun lain voimaantultua hallussapidettyä luonnonvaraista eläintä ei voida palauttaa luontoon tai sijoittaa eläintarhaan, niiden näennäisesti tilapäisen hoidon tai muun pitämisen jatkamista ei tule sallia, vaan eläimet tulee lopettaa.

Liite 1

Tuotantoeläiminä ei tulisi saada pitää vesipuhvelia, strutsia tai emua, sillä mainittujen eläinten lajityypillisten käyttäytymistarpeiden täyttämistä ei voida riittävällä tavalla turvata ympärivuotisesti Suomessa.

Liitteen luettelo tulisi säätää käyttötarkoituksen mukaisesti jaettuina osiin, jotka olisivat elintarviketuotantoeläimet, turkiseläimet ja koe-eläimet, sen lisäksi että näiden alla eläinlajit olisi jaettu sallittuihin nisäkkäisiin ja lintuihin.

Liite 2

Kohdassa 2 tulisi säätää ikäraja 12 kuukauden sijasta 6 kuukauteen alakohdissa a, b ja c. Ehdotetun lain 39 §:n perusteluissa todetaan, että kuuden kuukauden iässä sekä koiran- että kissanpennun pysyvät hampaat ovat puhjenneet, mikä voidaan todeta kohtuullisen helposti eläintä tarkistettaessa. Tämän ikäisen eläimen iän määrittäminen on siten kohtuullisesti tehtävissä, kun taas 12 kuukauden ikäisen eläimen iän määrittäminen on olennaisesti vaikeampaa. Jotta säännöstä voitaisiin valvoa, tulee ikärajaa laskea.

Kohdan 2 alakohdassa b tulee säätää laajamittainen hevosten pito tarkoittamaan kuuden (6) hevosen pitoa. Samalla voitaisiin säätää, että hevosten pito katsotaan ammattimaiseksi tai laajamittaiseksi, kun pidetään omistuksesta ja käyttötarkoituksesta riippumatta vähintään kuutta (6) hevosta tai hevoseläintä.

Laki eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain 12 §:n muuttamisesta

12 § Ilmoitus- ja tietojenantovelvollisuus

Ehdotetun pykälän 3 momentissa säännelty velvollisuus ilmoittaa perinnöllisiksi katsottavien vikojen vuoksi koirille tehdyistä leikkauksista ja erityisesti siitä mikä katsotaan muuksi verrattavaksi toimenpiteeksi näiden vikojen kohdalla edellyttää kiireellisesti täsmennystä asetustasoisella sääntelyllä ja keskusviranomaisen ohjeistuksella. Käsitykset ja näyttö erilaisten vikojen perinnöllisyydestä täydentyy jatkuvasti ja sääntelyn yhdenvertaisuuden vuoksi on

keskeistä, että eläinlääkäriammattin harjoittajat tietävät mitä toimenpiteitä ehdotettu laajempi ilmoitusvelvollisuus koskee.

Laki kalastuslain muuttamisesta

58 b § Kalojen ja rapujen lopetus

Ehdotetun pykälän 1 momentin nimenomainen säännös, jonka mukaan saaliiksi otettava tai syöttinä käytettävä kala olisi lopetettava mahdollisimman nopeasti ja kivuttomasti sen lopetukseen soveltuvalla menetelmällä ja tekniikalla on tärkeä ja erittäin tarpeellinen.

Ehdotetun pykälän 3 momentin säännös, jonka mukaan lopetusvelvollisuus ei koskisi kerralla saatavaa suurta saalismäärää on sen sijaan haitallinen. Suurten saalismäärien kohdalla tulee edellyttää samaa lopetusvelvollisuutta kuin muidenkin saalismäärien kohdalla, mutta suuria saalismäärien käsitteleville toimijoille tulee tarjota kohtuullinen siirtymäaika tämän sääntelyn noudattamiseen.

SVELL katsoo, että kohtuullinen siirtymäaika suurten saalismäärien kohdalla on 10 vuotta lain voimaantulosta.

Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain 7 ja 16 §:n muuttamisesta

16 § Ympäristöön päässeeseen lintu- tai nisäkäslajin pyydystäminen ja tappaminen

Yhdenmukaisuuden vuoksi tulisi viitata eläinten hyvinvoinnista annettavan lain 6 §:n 1 momentin sijasta mainitun lain 6 §:ään, kuten metsästyslakiin ehdotettavan muutoksenkin kohdalla säädettäisiin.

Suomen valvontaeläinlääkäriliitto ry:n puolesta,

Jan Mattila, puheenjohtaja